

Córka Marszałka Jadwiga Piłsudska-Jaraczewska i prezydent Ryszard Kaczorowski na uroczystości

Aleksandra Piłsudska z córkami Jadwigą i Wandą

Gabinet Marszałka w Sulejówku

Powstanie Muzeum Marszałka Józefa Piłsudskiego

Milusin

■ Paweł Miklasz

Po 61 latach dworek "Milusin" w Sulejówku znów wrócił w ręce rodziny Piłsudskich.

Wybudowany w 1923 roku ze składek żołnierskich według projektu prof. Kazimierza Skórewicza, został przekazany Józefowi Piłsudskiemu jako dar żołnierzy odrodzonej Polski dla ich wodza. W latach 1923-1926 "Milusin" był azylem Józefa Piłsudskiego po jego wycofaniu się z aktywnego życia politycznego.

Marszałek w tym czasie nie porzucił na spokojnym życiu rodzinnym. W "Milusinie" powstały między innymi publikacje dotyczące wojny 1920 roku, powstania styczniowego, wspomnienie o Gabrieli Narutowiczu. Po dramatycznych wydarzeniach przewrotu majowego w 1926 roku "Milusin" stał się azylem już całej rodziny. Pani Jadwiga Jaraczewska, córka Marszałka, mówi, że po zamieszkaniu w Belwederze co niedziela (w tamtych czasach wolne soboty nawet w szkole nie były praktykowane) rodzina udawała się samochodem do Sulejówka. Belweder był mieszkaniem, ale domem rodzinnym, do którego wrywano się w każdej wolnej chwili, był "Milusin". Nawet waka-

cje obie córki wraz z rodzicami spędzały najczęściej w Sulejówku.

Ostatni raz Marszałek odwiedził to miejsce na miesiąc przed śmiercią w kwietniu 1935 roku.

Po wybuchu wojny w 1939 roku Aleksandra Piłsudska wraz z dziećmi znalazła się na uchodźstwie, a dworek zajęli Niemcy i ulokowali w nim szkołę wojskową. Po wojnie opiekowali się nim dalsi krewni. Przez pewien czas był letnią rezydencją ambasadora ZSRR. W roku 1947 władze usunęły z dworku rodzinę, a całe wyposażenie, meble, obrazy, książki wywieziono w nieznanie miejsce. Rok później wszczęto postępowanie wywłaszczeniowe. W roku 1956 do "Milusina" wprowadzono Państwowe Przedszkole nr 1 w Sulejówku, a w roku 1970 wyrokiem sądu w Otwocku nieruchomością przejął Skarb Państwa jako "mienie opuszczone".

Po przełomie roku 1989 – dzięki staraniom mieszkańców Sulejówka – dworek został wpisany do rejestru zabytków. Po powrocie z emigracji w 1990 roku rodzina (a od 1994 Fundacja Rodziny Józefa

Foto: Paweł Miklasz

Burmistrz Sulejówka Jolanta Koczorowska podpisuje akt notarialny przekazania posiadłości

Foto: Paweł Miklasz

Rodzina Marszałka na ganku dworku w 1934 r. Od lewej: Wanda, Aleksandra, Józef i Jadwiga

63